

Premišljal je nekaj časa, potem je vprašal:

„Kako je pa to, da se mi ni hotel posrečiti poizkus v lopi in v hiši pri nas samo tisti dan, ko se je pri vas posrečil?“

„Pri meni so bila okna ves dan zaprta, da ni mogla vlaga v sobo.“

„A tako!“ je vzkliknil in šel domov. V glavi pa je imel vse polno novih načrtov.

Brez gospodinje.

Spisal *Andrej Rapč.*

aj veste, kako je, ako zboli v hiši gospodinja! Pač je res: „Žena podpira hiši tri vogle, mož le enega!“

Bil pa je čas, ko je moral Boštjanovčev France podpirati v hiši vse štiri vogle. In kislo se je držal takrat, moj Bog, tako strašno kislo kot bi pil sam pelin. No, da! Štiri vogle hiše podpirati Boštjanovčevemu Francetu ni bilo nič lažje, kot v starodavnih časih Atlantu, ki je držal na svojih ramah nebesni svod. Poleg tega pa France ni imel nikogar, ki bi bil na njegove rame položil vsaj za kratek čas svojo pezo. Prav zato se je držal tako hudo kislo kakor bi pil venomer pelin.

Boštjanovčeva mati je opravljala prašiče. Zlomek jo je menda tudi motil, da je tisti dan izbrala do svinjaka s polnim pominkom drugo pot kakor običajno. Star štor je stal tam od jablane, ki jo je bil podrl lansko leto vihar. Boštjanovčeva mati ni pazila nanj, saj je gledala le v pominek in v svinjak. Pa je padla, izpodtaknivši se ob štor, tako nerodno, da ni mogla več vstati.

Stal je Boštjanovčev France tisti čas na vežnem pragu in gledal za svojo ženo in ugibal, koliko bodo letos vrgli prašički. Pa je ugledal nesrečo. Seveda je skočil hitro na pomoč, ali takoj je žalostno pogledal po hiši svoji, če se že ni podrla. In videl je, da se je bila močno nagnila. Na enem samem voglu je bila še malo podprta, trije pa so silili k tlom, narazen. Eh, in nesel je ponesrečeno ženo v hišo in naprtal vse štiri vogle hiše na pleča — in jel piti pelin.

„Ata, lačen!“ se je oglasil mali Francek.

„France, France! Slišiš!“ je klicala žena v postelji.

„Muuu . . .“ se je oglašala krava v hlevu in — —

„Vik, viiiik . . .“ je krulilo v svinjaku.

France se je prijel za glavo: „Moj Bog, moj Bog! Pa si me res hudo zapustil. Koga naj pa zdaj-le slušam? Ženo? Kravo? Otroka? Prašiče? . . .“

Obstal je sredi veže in nikogar ni slušal. Bulil je z očmi v peč, kjer je bil pravkar zakuril.

„France, France!“ se je zopet oglasilo v hiši.

Stopil je v sobo k ženi. „Kaj je?“ je vprašal.

„Poglej no po platnu! Od včeraj se še nisi nič zmenil zanj. Gotovo je že čisto suho na solncu in se ne bo belilo. Otrokoma daj zajtrk. Micika bo morala v šolo, mali je pa tudi že lačen. Devet bo že ura. Potem pa stopi dol k Primoževim in naroči . . . Potem . . .“

France se je prijel za glavo.

„Potem, potem,“ je vzdihnil ludo globoko. „Ti, mati, meni se bo zmešalo! Kako pa naj dam otrokoma zajtrk, ko pa še zakuril nisem? Oh, saj pravim, da se mi je moglo to narediti!“

„Da bi vsaj mogla vstati!“ je zastokala žena na postelji in se je hotela premakniti. Ali hrbet jo je tako strašno zbolel, da je zaječala in obstala mirna.

France je bežal pred peč . . .

Zakuril je in pristavil lonce.

Krava je bila lačna v hlevu in vnovič je zamukala, prašiči v svinjaku so zakrulili . . .

France se je spomnil, da mora k Primoževim.

Z burkljami je popravil ogenj. Pa bil je preneroden. Prevrnil je oba lonca v peči, in voda je tekla po ognjišču.

„Krivo poleno!“ se je zahudoval, pa udaril z burkljami po loncih. Zaječala sta oba v hripavem dvospevu, France pa je bežal izpred peči k Primoževim.

Vrnil se je domov. Prašiči so krulili, krava je mukala, platno je bilo suho, sinko je jokal, žena je nestrpno klicala in v peči ni bilo nikakega ognja več.

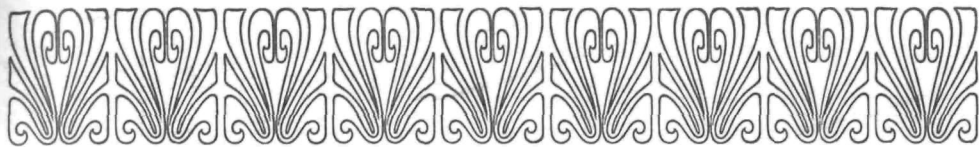
Francetu je bilo grozno ob srcu. „Česa naj se lotim najprej?“ je vzdihnil. Obstal je kakor okamenel sredi veže in zrl debelo skozi malo okence v vratih na bolno ženo, ki ga je klicala. Prav vroča želja mu je vstala v srcu: „Oh, ljubi moj Bog! Daj mi kmalu, prav kmalu zopet tri vogle!“

„Kaj naj pa skuham?“ je vprašal, stopivši v sobo k ženi.

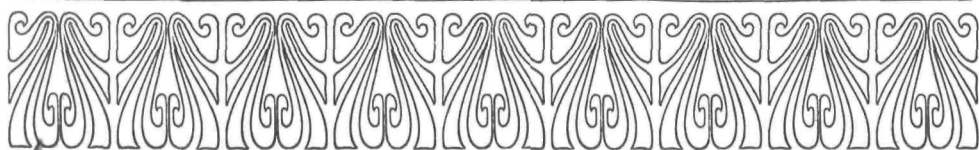
„Pa skuhaj žgance in za čez zavri malo mleka. Toda, France, ali si že pomolzel?“

„Lej, pasja noga, na to sem pa čisto pozabil. Zato Liska tako rjove, da je strašno. Takoj grem mlest!“

In je vzel trinogat stolček, šel v hlev in sedel h kravi. Molzel je in molzel. Srečno je namolzel polno latvico. Pa se je izpodtaknil naposled nad stolčkom, vrgel latvico z mlekom po tleh in sam padel pod kravo, ki se je ustrašila in ga je neusmiljeno brcnila. Izkomotal se je izpod nje, ves obupan je zrl na razlito mleko, vzel je stolček in latvico, in šel brez mleka vnovič pred peč.

▷ Jutranja molitev ◁

Ura se je bila pomaknila, ali dasi je brkljal France že od štirih zjutraj pred pečjo, vendar še zajtrk ni bil gotov. Otrok je zaspal lakote, prašiči so krulili, platno je bilo suho.

„Pa kosila ne bo treba kuhati,“ si je mislil France, „bo še bolje!“ Zakuril je iznova, pristavil vodo za žgance in šel potem kropit platno.

Voda se je bila tako povrela, da je je bilo le malo v loncu, preden se je France vrnil.

„Bo pa malo manj žgancev. Lačen tako nisem! Za njo in fanta bo že dovolj,“ je mrmral.

In odprl je v omari predal in nasul v lonec polno moke, pa šel k prašičem.

„Ali še sedaj ni nič?“ je zagodrnjal, ko se je po dolgem času vrnil in našel lonec tako kot prej.

„Prevrelo še ni,“ je dejal in šel k otroku, ki se je bil v tem zbudil. Ali žganci v loncu so ostali vedno enaki.

„Morda so pa kuhani,“ je mislil, vzel burklje in prinesel lonec iz peči.

„Moj Bog, sama moka! . . .“ je vzkliknil in jel mešati. Ali moka je bila, le moka. Prav na dnu je dobil malenkosten cmok, ki pa mu je tudi še manjkalo vode.

„E, težava je, težava s kuho in brez gospodinje!“ je vzdihnil. „Ljubi moj Bog, daj zopet kmalu tri vogle moji hiši!“

Menjal je s sv. Antonom . . .

Spisal *Ivan Stukelj*.

adilo je dišalo po vsi cerkvi. Skozi okna je lilo popoldansko solnce svoje žarke, ki so se na lestencih iskrili v demantnih ognjenih barvah. V ravnih črtah so njega prameni prodirali in prošinjali sinje kadilne oblačke in prah, ki se je svetlikajoč tresel in sprevajal gorindol. Tajnosten mir je zavladal po božjem svetišču. Nedeljsko popoldansko opravilo je minilo, in ljudstvo se je razšlo.

Ivanova mati pa se je navadno po popoldanski službi božji še dolgo pomudila v cerkvi, saj je tako rada molila za srečo svojcev in svojega doma.

Ivan — bil je tedaj petleten — je tudi rad z njo poostal v cerkvi. Kadar pa ni bil z mamico pri litanijah ali krščanskem nauku, tedaj pa je pozneje priletel k nji v cerkev. I seveda, takrat pa jo je tudi prav pridno motil v molitvi.